

Kragerø kommune
Postboks 128
3791 KRAGERØ

Saksbehandler, innvalgstelefon
Christina Hojem Hofso, 33371161

Tilbakemelding - Egenevalueringstilsyn – Kragerø kommune – Rekvirering av vanedannende legemidler

Vi viser til tidligere korrespondanse og dialog om egenevalueringstilsyn vedrørende riktig rekvirering av vanedannende legemidler. Bakgrunnen for tilsynet er at Kragerø kommunes befolkning har et høyt forbruk av vanedannende legemidler sett opp mot sammenlignbare kommuner. I tilsynet undersøkes det hvordan Kragerø kommune følger med på og legger til rette for at pasienter i fastlege-tjenesten mottar forsvarlig rekvirering av vanedannende legemidler.

Vi ba kommunen om å vurdere sin egen praksis og om kommunens styringssystem var tilstrekkelig for å ivareta de krav som stilles i lov og forskrift om kommunens ansvar for kvaliteten i fastlegeordningen.

Dette omfattet blant annet en vurdering av hvorvidt kommunens systemer var tilstrekkelige til å ivareta deres «sørge-for»- og «følge-opp»-ansvar knyttet til rekvirering av vanedannende legemidler. Videre ba vi Kragerø kommune om å iverksette nødvendige tiltak dersom det ble avdekket behov for forbedringer. Eventuelle tiltak skulle beskrives med plan for gjennomføring, evaluering og eventuell korrigering. Det skulle også fremgå hvem som hadde ansvar for oppfølgingen av tiltakene med tilhørende tidsfrist.

Som del av tilsynet ba vi om en rapport fra dere. Vi har nå mottatt etterspurt rapport, og takker for denne.

Statsforvalterens vurdering av kommunens egenevaluering

Vi har gjennomgått rapporten og ser at Kragerø kommune har gjennomført en kartlegging av utfordringsbildet, og at temaet er løftet frem både internt og overfor kommunens innbyggere. Fastlegene har gjennom en digital spørreundersøkelse gitt tilbakemelding om erfaringer og utfordringer, blant annet knyttet til samhandling med spesialisthelsetjenesten og om kjennskap til og eventuelle utfordringer ved å følge Helsedirektoratets veileder for «Vanedannende legemidler»

Kommunen vurderer selv at den delvis oppfyller normen for å følge med på og foreta risikovurderinger knyttet til rekvirering av vanedannende legemidler. Slik vi leser rapporten, og som

kommunen selv påpeker, bygger oppfølgingen i dag i stor grad på enkeltsaker, dialog og hendelser, og i mindre grad på systematisk og planmessig styring. Dette understøttes ved at kommunen selv ser at de har et forbedringsbehov på dette området.

Kommunen identifiserer videre flere sentrale forbedringsområder og har sett behov for å styrke eget kvalitetsarbeid knyttet til sikker rekvirering av vanedannende legemidler. Videre har kommunen pekt på behov for å etablere faste risikovurderinger og årlige gjennomganger. I tillegg peker kommunen på at de vil styrke bruken av styringsinformasjon, blant annet ved i større grad å sammenstille klager, avvik og tilsyn som grunnlag for læring og forbedringsarbeid.

Vi ser at kommunen har gjort et relevant forarbeid og har innsikt i flere av utfordringene på området. Samtidig vurderer vi at egenevalueringen i hovedsak beskriver kartlegging forbedringsbehov på overordnet nivå, men i mindre grad viser hvordan Kragerø kommune konkret vil sikre endring i praksisen hos den enkelte fastlege.

Statsforvalteren kan ikke se at det fremgår tydelig av rapporten hvem som har ansvaret for forbedringsarbeidet og hvilke aktører som vil involveres/delta i det videre arbeidet, herunder hvordan fastlegetjenesten involveres i endringsprosessene. Det er noe uklart hvilke konkrete tiltak som skal gjennomføres både i kommunen og ute i fastlegetjenesten, og hvordan tiltakene skal forankres, gjennomføres, evalueres og korrigeres. Videre kan vi ikke se konkrete tidsfrister som gjelder for de enkelte tiltakene/forbedringspunktene kommunen har vist til.

Etter vår vurdering fremstår forbedringsarbeidet fortsatt å være i en tidlig fase.

Vi er usikre på om de tiltakene som så langt er beskrevet er tilstrekkelig konkrete og virkningsfulle for å gi varig forbedring. Tiltak som bevisstgjøring, oppmerksomhet og dialog kan være nyttige som del av et forbedringsarbeid, men fremstår alene ikke som tilstrekkelig for å redusere risiko og sikre endring over tid i en kommune med høy rekvirering sammenlignet med andre kommuner.

Anbefalinger for videre forbedringsarbeid

For at kommunen i større grad skal kunne dra nytte av forbedringsarbeidet, anbefaler vi at det videre arbeidet konkretiseres og forankres tydeligere. Vi vil særlig peke på behov for at kommunen, i samarbeid med fastlegetjenesten, utarbeider en tiltaksplan som gjerne kan omhandle:

- ansvar og organisering
 - hvem som har ansvar for fremdrift, gjennomføring og oppfølging, og hvilke fora som skal brukes i arbeidet
- konkrete tiltak rettet mot fastlegetjenesten
 - hvilke endringer i praksis som skal prøves ut eller innføres, og hvordan fastlegene og personell ved fastlegekontorene skal involveres i utvikling og gjennomføring av tiltakene
- forankring i etablerte samarbeids- og styringsstrukturer
 - hvordan arbeidet skal behandles og følges opp i relevante fora, som for eksempel kan være ALU/SU.
- oppfølging, evaluering og korrigerings

- hvordan kommunen skal vurdere om tiltakene har ønsket effekt, hvilke indikatorer eller styringsdata som skal brukes, og hvordan tiltak skal justeres dersom de ikke virker etter hensikten

-tidsplan

- når tiltakene skal være besluttet, iverksatt, evaluert, og evt. korrigert

Vi vil også anbefale at kommunen vurderer tiltak som ikke bare retter seg mot rekvireringspraksis isolert, men også mot oppfølgingen av aktuelle pasientgrupper. Det kan for eksempel være relevant å se nærmere på hvordan øvrige kommunale tjenester og alternative tilbud kan bidra til mer helhetlige og forsvarlige pasientforløp. Til eksempel hvordan tilbud om søvnkurs, angsthåndteringskurs, osv. hos frisklivssentral kan bidra til reelle alternativer til bruk av vanedannende legemidler.

Videre vil vi understreke betydningen av at forbedringsarbeidet skjer i tett samarbeid med fastlegene. På dette området vil det ofte være nødvendig med felles forståelse, felles rutiner og tydelige forventninger dersom tiltakene skal få tilstrekkelig effekt over tid. Det kan også være nyttig å innhente informasjon fra andre kommuner som har gjort tilsvarende forbedringsarbeid som støtte for eget arbeid.

Videre oppfølging

Vi ber om at kommunen oversender en konkretisert plan for det videre forbedringsarbeidet **innen 15.09.2026**.

Etter vi har mottatt dette vil vi informerer om videre oppfølging og eventuelt tidspunkt for et oppsummeringsmøte mellom Statsforvalteren og Kragerø kommune.

Med hilsen

Maria Willand (e.f.)
fagsjef

Christina Hojem Hofsø
assisterende fylkeslege

Dokumentet er elektronisk godkjent